

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobce: **Mgr. M. S.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**
sídlem Loretské náměstí 5/101, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 21. 8. 2020 č. j. 120222-6/2020-OPL,

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 21. 8. 2020 č. j. 120222-6/2020-OPL se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Bc. Marcely Oškrdové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž ministr zahraničních věcí České republiky (dále též „ministr“) zamítl rozklad proti rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí České republiky (dále též „žalovaný“) ze dne 24. 7. 2020 č. j. 120222-1/2020-OK. Tímto rozhodnutím žalovaný odmítl žádost žalobce, tehdy žadatele, o poskytnutí informací ze dne 18. 5. 2020 podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „InfZ“).
2. Ze správního spisu vyplývají tyto rozhodné skutečnosti:

3. Dne 18. 5. 2020 žadatel požádal žalovaného podle InfZ o informace: „1. Sdělení celkového počtu registrací v systému Visapoint k podání žádosti o dlouhodobá víza a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji za období od 15. 12. 2013, včetně, do ukončení fungování systému Visapoint, tedy do data 31. 10. 2017, včetně. 2. Sdělení celkového počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o dlouhodobé vízum a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji, a to na základě registrace provedené v systému Visapoint v období od 15. 12. 2013, včetně, do ukončení fungování systému Visapoint, tedy do data 31. 10. 2017, včetně.“ (dále též „Žádost“).
4. Dne 21. 5. 2020 žadatel k Žádosti doplnil, že je obhájcem jednoho z obviněných v trestní věci vedené Policií České republiky, Národní centrálou proti organizovanému zločinu (dále též „NCOZ“), pod č. j. NCOZ-6099/TČ-2016-411400, kterou dozoruje Vrchní státní zastupitelství v Praze (dále též „VSZ“) pod č. j. VZV 48/2018. Požadované informace považuje za nezbytné k prověření obvinění, že jeho klient s dalšími osobami měl ovládnout systém Visapoint, do kterého se jiní bez pomoci obviněných nemohli zaregistrovat. S ohledem na § 11 odst. 4 písm. a), 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, navrhl povinnému subjektu, aby před rozhodnutím věci ji zkonzultoval s NCOZ a VSZ.
5. Podle písemného vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020 č. j. NCOZ-6099-2841/TČ-2016-411400-O: „Ad 1. Dne 19. 06. 2019 byl v rámci trestní věci č. j. NCOZ-6099/TČ-2016-411400-O Mgr. M. S., i.s. JUDr. Marcelou OŠKRDOVOU, coby obhájci obviněného, předán na základě žádosti o poskytnutí kopie spisového materiálu podle § 65 odst. 1 tr. řádu, následující spisový materiál: – 1x DVD-R – kopie přílohy k dopisu Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 21. 06. 2018, č. j. 107543-13/2018-GIA – záloha systému Visapoint do roku 2016 a roku 2017, včetně přístupových hesel. Jedná se o kopii evidence systému Visapoint obsahující mimo jiné veškeré registrace žadatelů o pobyt, státních příslušníků Vietnamské socialistické republiky, na termín pro podání žádosti o pobyt na Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Ad 2. Informaci o počtu žadatelů o pobytová oprávnění, kteří podali žádosti o pobyt na základě registrace v systému Visapoint lze žadateli poskytnout. Tato informace není obsažena ve spisovém materiálu a její poskytnutí není způsobilé ohrozit probíhající trestní řízení.“
6. Rozhodnutím ze dne 10. 6. 2020 č. j. 113154-13/2020-OK žalovaný podle § 15 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a) InfZ odmítl Žádost žadatele s odůvodněním, že informaci požadovanou ad 1. Žádosti žadateli poskytla NCOZ, a informací požadovanou ad 2. Žádosti žalovaný nedisponuje. Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel rozklad, kterému ministr dne 14. 7. 2020 rozhodnutím č. j. 116092-3/2020-OPL vyhověl a rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 10. 6. 2020 č. j. 113154-13/2020-OK zrušil. V odůvodnění konstatoval, že rozhodnutí žalovaného je vadné pro rozpor výroku a odůvodnění, jelikož výrok obsahuje ust. § 11 odst. 4 písm. a) InfZ, podle kterého povinné subjekty neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení, či týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, kdežto v odůvodnění taková argumentace chybí.
7. Rozhodnutím (ze dne 24. 7. 2020 č. j. 120222-1/2020-OK) žalovaný v pořadí podruhé odmítl Žádost žadatele s odůvodněním, že z podnětu žadatele si žalovaný vyžádal stanovisko NCOZ, ve kterém NCOZ uvádí, že informace ad 1. byly žadateli poskytnuty v rámci trestní věci sp. zn. NCOZ-6099/TČ-2016-411400-O dne 19. 6. 2019. Opětovné poskytnutí téže informace žadateli by bylo v rozporu se smyslem a účelem InfZ, jak má na mysli rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2008, č. j. 3 As 13/2007-75. K informaci ad 2. žalovaný uvedl, že nemá další informace o celkovém počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o vízum či pobytová oprávnění na Zastupitelském úřadu v Hanoji (dále též „ZÚ Hanoj“) na

základě registrace v systému Visapoint v období od 15. 12. 2013 do 31. 10. 2017, než ty, které již žadatel poskytl NCOZ. Jelikož informacemi žadatel disponuje, lze na jeho žádost nahlížet jako na obcházení účelu InfZ. Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel rozklad, o němž rozhodl ministr napadeným rozhodnutím.

8. Napadeným rozhodnutím (ze dne 21. 8. 2020 č. j. 120222-6/2020-OPL) ministr rozklad žadatele zamítl. V odůvodnění uvedl, že žadatel požadovanou informaci již jednou obdržel cestou kopie spisového materiálu v trestním řízení. Jedná se o identickou informaci, o jejíž poskytnutí žadatel znovu žádá. Opakované poskytnutí informací, které má již žadatel k dispozici, není účelem InfZ, takový postup by představoval ne hospodárné a nesmyslné administrativní zatěžování. Žadatel prokazatelně informace poskytnuta byla v písemné formě, nebo v jiné formě, která umožňuje trvalé zaznamenání informace. Je proto dán faktický důvod odepření poskytnutí informace podle § 15 odst. 1 InfZ. Nejde zde o překážku věci rozhodnuté či litispendence, nýbrž o skutečnost, že informace již byla žadatelovi fakticky poskytnuta. Jde-li o odmítnutí poskytnutí informací, kterými žadatel v rozsahu poskytnutých informací cestou nahlížení do spisového materiálu z trestního řízení prokazatelně disponuje, je dána existence faktického důvodu pro odepření poskytnutí informací. Ohledně informací ve zbylém rozsahu nemá ministr důvod pochybovat, že žalovaný těmito informacemi nedisponuje, neboť žalovaný ani ZÚ Hanoj nemá povinnost žadatelem požadované údaje nebo elektronickou databázi uchovávat a archivovat. V době podání Žádosti povinný subjekt těmito údaji nedisponuje, proto je nemůže žadatelovi poskytnout. Tím je dán faktický důvod pro odepření poskytnutí informací.
9. Proti oběma rozhodnutím brojí žalobce podanou žalobou. Uplatněné námitky lze rozdělit do následujících žalobních bodů:
10. *V prvním žalobním bodu* žalobce namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí. Podle vyjádření NCOZ se na poskytnutém DVD mají nacházet kopie evidence systému Visapoint, žalobce však žádal žalovaného o celkový počet registrací a celkový počet žadatelů v daném období. Žalobce proto nesouhlasí, že by se jednalo o totožné informace. V případě poskytnutého DVD se jednalo o kopii trestního spisu při nahlížení do něj podle § 65 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „TrŘ“), což není shodné s postupem podle InfZ. Informace nebyla žalobci poskytnuta podle InfZ, jednalo se o postup podle TrŘ, na který dopadají v ústavní rovině ustanovení o právu na spravedlivý proces, nikoli ustanovení o právu na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Jde o uplatnění jiného základního práva. Přitom ministr ani žalovaný žalobci požadovanou informaci neposkytl. I podle tvrzení ministra měla být informace poskytnuta NCOZ. Ministr ani netvrdí, že by žalovaný jako povinný subjekt již požadovanou informaci žalobci poskytl. Žalovaným zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 13/2007-75 se týká jiné situace. Po jednom povinném subjektu bylo opakovaně požadováno poskytnutí totožné informace. V daném případě však žalobci taková informace nebyla povinným subjektem dříve poskytnuta. Žalobce je oprávněný zjišťovat za využití InfZ informace, které má povinný subjekt k dispozici. Smyslem InfZ je kontrola veřejné moci. Ta by nebyla možná, pokud by se žadatelé museli spolehnout na poskytnuté informace pouze od jednoho povinného subjektu. Žadatelé však mohou požadovat i stejnou informaci od více povinných subjektů, spadá-li daná oblast do působnosti povinných subjektů, aby si mohli ověřit pravdivost a hodnověrnost poskytnutých informací či rozšířit jejich obsah. Žalobce již v rozkladu uvedl, že požadovanou informaci pravděpodobně nedisponuje, nepodařilo se mu ji dohledat. Nesouhlasí proto se žalovaným, že požadovanou informaci disponuje. Žalobce je v trestní věci obhájcem, pro účely InfZ

nemá jeho povolání advokáta či zvláštní význam, jelikož o poskytnutí informací žádá jako kterákoli jiná fyzická osoba. Na posouzení Žádosti nemůže mít vliv skutečnost, zda žadatel má přístup do trestního spisu, či zda mu bylo umožněno do trestního spisu nahlížet. Žalobce upozorňuje, že není známo, na základě jakého ustanovení postupovala NCOZ při sdělení žalovanému informací o trestním řízení a o tom, kdy byl žalobce jako obhájce nahlížet do trestního spisu, a jaké konkrétní listiny z trestního spisu mu byly poskytnuty. Pokud byl takový postup NCOZ nezákonný, pak na něm nemůže být založeno rozhodnutí o neposkytnutí informací.

11. *Ve druhém žalobním bodu* žalobce nesouhlasí s ministrem, že žalovaný ani ZÚ Hanoj nemá povinnost požadované údaje či elektronickou databázi jakkoli uchovávat a archivovat, a že v době podání Žádosti žalovaný těmito údaji již nedisponoval. Takový závěr má za rozporný s obsahem napadeného rozhodnutí. Z vyjádření NCOZ vyplývá, že žalovaný v příloze dopisu ze dne 21. 6. 2018 č. j. 107543-13/2019-GIA poskytl NCOZ zálohu systému Visapoint z roku 2016 a 2017 i s přístupovými hesly. Je tudíž zřejmé, že elektronická databáze byla uchovávána a archivována, a ve věci poskytnutí databáze pro NCOZ byl ze strany žalovaného veden spis pod označením 107543-13/2019-GIA. Takové skutečnosti žalobce považuje za významné pro otázku, zda žalovaný disponuje či je povinen disponovat požadovanou informací. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný musí mít požadovanou informaci nadále k dispozici. Dovojuje proto, že nemohlo dojít k uplynutí skartační lhůty. Pokud skartační lhůta uplynula, měly být uvedeny alespoň doprovodné informace, tj. informace o skartaci spisů a datových nosičů podle zákona o archivnictví a spisové službě. Jestliže takové informace nebyly žalobci poskytnuty, pak je napadené rozhodnutí i rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Žalobci na základě jiné žádosti o informace žalovaný poskytl Metodický pokyn k používání systému VISAPOINT č. j. 304215/2014-KKM (dále též „*metodický pokyn*“), podle jeho čl. 5 odst. 2 pověřeni pracovníci v systému generují seznamy žadatelů na jednotlivé dny v souboru „*pdf*“ či „*xls*“. Podle nich kontrolují v daný den žadatele, kteří se na ZÚ Hanoj dostaví, a seznamy v tištěné podobě ZÚ Hanoj ukládá pro potřebu kontroly. Podle žalobce na základě metodického pokynu vznikla žalovanému povinnost podle zákona o archivnictví a spisové službě uchovat předmětné seznamy, tedy uchovat požadovanou informaci.
12. *Ve třetím žalobním bodu* žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Ministr v napadeném rozhodnutí uvádí, že žalovaný nemá povinnost požadované informace uchovávat či archivovat, a dále že v době podání Žádosti požadovanými informacemi nedisponuje. Ministr ani žalovaný neopírají svá tvrzení o žádné skutkové důvody, jimiž by prokázali, že požadovanými informacemi nedisponují, či že vyvinuli alespoň nějaké (resp. dostatečné) úsilí ke zjištění, zda takovými informacemi disponují, jak dovodil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2015 č. j. 6 As 136/2014-41.
13. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. *K prvnímu žalobnímu bodu* uvedl, že obsah DVD, který byl žalobci poskytnut při nahlížení do spisu podle § 65 TrŘ, obsahuje informace, které žalobce požadoval v Žádosti. Žalovaný jako povinný subjekt nemá jiné informace o celkovém počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o vízum či pobytová oprávnění na ZÚ Hanoj na základě registrace v systému Visapoint v období od 15. 12. 2013 do 31. 10. 2017, než ty, které žalobci poskytla NCOZ. Obsah DVD poskytnutý NCOZ byl obsahově totožný s informacemi, které měl k dispozici žalovaný v době jejich předání NCOZ, jak je patrné i z vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020. Žalovaný neměl povinnost tyto informace uchovávat či archivovat, ani v současné době jimi

nedisponuje. Z vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020 jednoznačně vyplývá, že žalobce požadovanou informaci obdržel, jako kopii spisového materiálu v trestním řízení. Pokud žalobce požaduje obsahově identickou informaci, kterou již prokazatelně obdržel, ve světle zásady hospodárnosti řízení podle § 6 správního řádu je dán faktický důvod pro odepření poskytnutí informace podle § 15 odst. 1 InfZ. Ačkoli jakákoli fyzická osoba může žádat o informace podle InfZ, žádosti jsou vyřizovány vždy individuálně, a v tomto případě považuje za podstatné rovněž to, že o informaci žádá osoba, které již požadované informace byly prokazatelně poskytnuty, byť mimo rámec InfZ. Informace, které byly poskytnuty žalobci cestou nahlížení do spisu, jsou informace pocházející od téhož povinného subjektu, kterým je žalovaný. Z téhož důvodu považuje žalovaný Žádost o informace, které žalobce prokazatelně obdržel, za Žádost odporující smyslu a účelu InfZ. Pokud žalobce tvrdí, že informacemi nedisponuje, neboť se mu je nepodařilo dohledat, pak z vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2021 vyplývá opak a žalovaný nemá důvod zpochybňovat závěr NCOZ. Žalobce nemůže tvrdit, že obsah DVD není totožný s požadovanou informací, když jej údajně nemá k dispozici. Ke zpochybnění zákonnosti vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020 žalovaný uvedl, že sám žalobce navrhl, aby byla s NCOZ provedena konzultace.

14. Žalovaný ke *druhému žalobnímu bodu* konstatoval, že tvrzení žalobce, že žalovaný k datu 21. 6. 2018 musel předmětnou elektronickou databázi disponovat, neboť ji poskytl orgánům činným v trestním řízení jako přílohu dopisu ze dne 21. 6. 2018 č. j. 107543-13/2019-GIA nevylučuje závěr, že v době podání Žádosti již žalovaný nemá další informace k dispozici. Žalovaný netvrdí, že by byl nějaký spis skartován, pouze uvádí, že nedisponoval dalšími informacemi než těmi, které byly žalobci poskytnuty. Čl. 5 odst. 2 metodického pokynu stanoví operativní pokyn pro používání systému Visapoint. Výstupy zaměstnanců zastupitelských úřadů, včetně citovaných seznamů, nebyly zakládány ve smyslu zákona o archivnictví. S ohledem na tříletý odstup od ukončení provozu systému Visapoint těmito seznamy žalovaný již nedisponuje.
15. Žalovaný ke *třetímu žalobnímu bodu* uvedl, že důvodem pro odepření poskytnutí informace byl faktický důvod, že žalobce požadovanými informacemi již prokazatelně disponuje s tím, že žalovaný jiné informace nemá. Žalovaný nezjistil, že by jinými požadovanými informacemi, než které byly žalobci poskytnuty, disponoval, ani že by se na tyto informace vztahovala povinnost podle zákona o archivnictví. Žalovaný postupoval správně, když s ohledem na faktický důvod pro odepření poskytnutí informací, kterým je neexistence požadovaných dalších informací, než které byly žalobci poskytnuty, postupoval podle § 15 odst. 1 informačního zákona i ve vztahu k části rozsahu bodu č. 2 Žádosti.
16. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. věc rozhodl bez jednání, napadené rozhodnutí neshledal přezkoumatelným.
17. Úvodem vypořádání žalobních námitek soud považuje za vhodné připomenout, že žalobce se prostřednictvím Žádosti domáhal poskytnutí těchto informací citovaných pod bodem 3. tohoto rozsudku (ad 1. Žádosti *Sdělení celkového počtu registrací v systému Visapoint k podání žádostí o dlouhodobá víza a žádostí o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji za období od 15. 12. 2013, včetně, do ukončení fungování systému Visapoint, tedy do data 31. 10. 2017, včetně*; ad 2. Žádosti *Sdělení celkového počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o dlouhodobé vízum a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji, a to na základě registrace*

provedené v systému Visapoint v období od 15. 12. 2013, včetně, do ukončení fungování systému Visapoint, tedy do data 31. 10. 2017, včetně).

18. Podle napadeného rozhodnutí bylo poskytnutí informace požadované žalobcem ad 1. Žádosti odmítnuto s odůvodněním, že žalobce touto informací již disponuje, neboť mu byla poskytnuta NCOZ. Ve vztahu k informacím požadovaným ad 2. Žádosti ministr uvedl, že jde-li o poskytnutí informací, kterými již žalobce disponuje, je proto dán faktický důvod pro jejich odmítnutí spočívající ve skutečnosti, že žalobce těmito informacemi již disponuje (první skupina informací), ve zbylém rozsahu žalovaný jako povinný orgán informacemi nedisponuje (druhá skupina informací), a je proto rovněž dán důvod pro odmítnutí jejich poskytnutí.
19. Nejprve se soud zabýval *třetím žalobním bodem*, v něm žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, že v něm nejsou uvedeny žádné skutkové důvody prokazující, že žalovaný požadovanými informacemi nedisponuje.
20. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí spočívá podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008 č. j. 3 As 51/2007-84). Za nesrozumitelnost rozhodnutí soudy považují například případy, kdy odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které vedly správní orgán k vydání rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003 č. j. 7 A 547/2002-24); pro rozpor výroku s odůvodněním (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003 č. j. 2 Ads 33/2003-78) či pro výrok, který nemá oporu v zákoně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003 č. j. 7 A 181/2000-29), nebo není-li rozhodnutí rozčleněno na výrok a odůvodnění, protože není zřejmé, zda správní orgán rozhodl o všech návrzích účastníka řízení (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 1994 č. j. 6 A 63/93-22).
21. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže z jeho odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008 č. j. 7 Afs 212/2006-76). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.
22. Soud dodává, že s ohledem na zásadu jednotnosti správního řízení je nutné rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí ministra posuzovat jako celek; případné vady odůvodnění rozhodnutí žalovaného tak mohl zhojit ministr (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013 č. j. 6 Ads 134/2012-47). Soud rovněž uvádí, že zrušení správního

rozhodnutí výlučně pro nepřezkoumatelnost vylučuje možnost věcného posouzení žalobních bodů, a tím pádem se prodlužuje celková délka sporu, což neprospívá ani účastníkům řízení, ani správním orgánům. Námitku nepřezkoumatelnosti je tedy nutné hodnotit i ve vztahu k hospodárné a k racionální aplikaci práva.

23. Napadená rozhodnutí posoudil soud optikou výše uvedené judikatury a dospěl k závěru, že rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná (ad 2. Žádosti) pro nedostatek důvodů.
24. Neposkytnutí informací požadovaných ad 2. Žádosti odůvodnil ministr na straně 3 a 4 napadeného rozhodnutí, tak, že *„pokud MZV jako povinný subjekt uvedlo, že nemá žádné další informace v rozsahu bodu č. 2 žádosti než ty, které byly žadateli již poskytnuty NCOZ, v čemž žadatel spatřuje pochybení, neboť dle jeho názoru právní úprava zákona č. 106/1999 Sb., takový postup neumožňuje, tak orgán rozhodující o rozkladu uvádí, že jde-li o odmítnutí poskytnutí informací, kterými žadatel v rozsahu již poskytnutých informací cestou nablížení do spisového materiálu z trestního řízení prokazatelně disponuje, tak se jedná o obdobný případ jako ve zbylé části žádosti a lze rovněž odkázat na body zaprvé a zadruhé tohoto rozhodnutí, a to, že odmítnutí poskytnutí požadovaných informací je založeno na existenci faktického důvodu pro odepření poskytnutí informací, kterým je skutečnost, že požadovanými informacemi již žadatel prokazatelně disponuje, neboť mu byla cestou kopie spisového materiálu v trestním řízení již dříve poskytnuta, a to ve formě, která umožňuje její trvalé zaznamenání. Existenci tohoto faktického důvodu je dán postup podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Jde-li o odepření poskytnutí informací ve zbylém rozsahu, tak orgán rozhodující o rozkladu uvádí, že nemá důvod pochybovat o tom, že těmito informacemi MZV nedisponuje, neboť ani povinný subjekt, ani ZÚ Hanoj nemá za povinnost tyto údaje nebo výše zmíněnou elektronickou databázi jakkoliv uchovávat a archivovat. V době podání žádosti o informace povinný subjekt těmito údaji již nedisponuje, a proto je nemožno žadateli poskytnout, čímž je dán rovněž faktický důvod pro odepření poskytnutí informace a postup podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.“*. Ministr tedy rozdělil informace požadované ad 2. Žádosti na dvě skupiny. První skupinou jsou informace, kterými žadatel v rozsahu již poskytnutých informací cestou nablížení do spisového materiálu z trestního řízení prokazatelně disponuje, druhou skupinou jsou informace zbylého rozsahu, kterými žalovaný nedisponuje. Již ale jednoznačně neodlišil, které konkrétně specifikované informace byly žalobci poskytnuty, a jejichž opětovné poskytnutí má tedy být odepřeno právě z tohoto důvodu, a které konkrétní informace odmítl žalovaný poskytnout, neboť je nemá k dispozici. Ministr se v napadeném rozhodnutí omezil toliko na výše uvedené obecné rozdělení informací požadovaných ad 2. Žádosti, aniž by specifikoval, které konkrétní informace považuje za informace již žalobci poskytnuté, a které za informace zbylého rozsahu, kterými žalovaný nedisponuje. Takové obecné vymezení první skupiny informací požadovaných ad 2. Žádosti nepovažuje soud za přezkoumatelné.
25. Za nepřezkoumatelné považuje soud též odůvodnění odmítnutí poskytnutí informací ad 2. Žádosti druhé skupiny informací ohledně zbylého rozsahu, kterými žalovaný nedisponuje. Ministr odůvodnil neposkytnutí této skupiny informací tím, že *„nemá důvod pochybovat o tom, že těmito informacemi MZV nedisponuje, neboť ani povinný subjekt, ani ZÚ Hanoj nemá za povinnost tyto údaje nebo výše zmíněnou elektronickou databázi jakkoliv uchovávat a archivovat. V době podání žádosti o informace povinný subjekt těmito údaji již nedisponuje“*. Z takového odůvodnění není zřejmé, jaké faktické skutečnosti jej vedly k závěru, že žalovaný požadované informace nemá. Ze spisového materiálu soudu předloženého žádným způsobem nevyplývá, jakým způsobem, a zda vůbec se ministr snažil zjistit, zda žalovaný požadovanými informacemi disponuje, popř. v jakém rozsahu. Ani z rozhodnutí žalovaného nelze zjistit, na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že je fakticky nemá.

Žalovaný pouze na str. 2 rozhodnutí uvedl, že „nemá další jiné informace o celkovém počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o vízum či pobytová oprávnění na ZÚ Hanoj“. Napadené rozhodnutí ani rozhodnutí žalovaného neobsahují jakákoli skutková zjištění, která by svědčila o tom, že žalovaný vyvinul odpovídající aktivitu za účelem nalezení požadovaných informací. V napadeném rozhodnutí je toliko uvedeno, že dané informace nemá žalovaný k dispozici, neboť ani nemá povinnost jimi disponovat. Takové odůvodnění shledává soud v souladu se závěrem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 7. 4. 2015 č. j. 6 As 136/2014-41, za nepřezkoumatelné.

26. Nejvyšší správní soud ve shora specifikovaném rozsudku konstatoval, že „s ohledem na význam ústavně zaručeného práva na přístup k informacím je nutné k odmítnutí poskytnutí informací podle zákona o poskytnutí informací přistupovat velice opatrně, a to i ohledem na požadavek obsažený v čl. 4 odst. 4 Listiny, který stanovuje, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Pokud je tedy povinnému subjektu doručena žádost o poskytnutí informací podle zákona o poskytnutí informací, musí, v souladu se zásadou dobré správy podle § 4 odst. 1 správního řádu, primárně vyvinout úsilí, aby našel požadovanou informaci a poskytl ji žadateli. Povinný subjekt tedy musí nejprve zkoumat, zda požadovanými informacemi fakticky disponuje, a to bez ohledu na to, jestli takovou povinnost má podle zákona o archivnictví a spisové službě či podle jakéhokoli jiného právního předpisu. Pokud zjistí, že požadované informace má (i když je ze zákona shromažďovat nemusí), je povinen je žadateli poskytnout, nejedná-li se o výluky podle § 7 až 11 zákona o poskytnutí informací. Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat (například podle zákona o archivnictví a spisové službě nebo podle správního řádu), je relevantní až v okamžiku, kdy povinný subjekt po šetření zjistí, že požadované informace skutečně nemá, jelikož byly vymazány nebo odstraněny. V takovém případě má totiž podle výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu povinnost je opět vytvořit. Stěžovatel při vyřizování žádosti žalobce o informace fakticky přímo přistoupil k následujícímu kroku výše nastíněného algoritmu a rovnou začal argumentovat tím, že nemá povinnost disponovat požadovanými informacemi, a tudíž nemá povinnost je v případě jejich zničení opět vytvořit. Rozhodnutí předsedy stěžovatele však neobsahuje jakákoli skutková zjištění, která by svědčila o tom, že vyvinul odpovídající aktivitu za účelem nalezení požadovaných informací, pouze se v něm uvádí, že dané informace neexistují, jelikož stěžovatel nemá povinnost jimi disponovat. Z toho důvodu se lze se závěrem krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí předsedy stěžovatele ztotožnit.“ V souladu s citovaným názorem Nejvyššího správního soudu bude povinností žalovaného v dalším řízení předně zkoumat, zda požadovanými informacemi disponuje. Bude se též zabývat argumentací uplatněnou v žalobě ohledně existence žalobcem zmiňovaných metodických pokynů k používání systému VISAPPOINT. Tento metodický pokyn není součástí správního spisu předloženého soudu, proto nelze ověřit tvrzení žalobce vázící se k námitkám *druhého žalobního bodu* týkající se povinnosti žalovaného disponovat dotčenými informacemi, neboť touto otázkou se bude zabývat nejprve sám žalovaný, popř. ministr, v dalším řízení. Takové obecné vymezení druhé skupiny informací požadovaných ad 2. Žádosti nepovažuje soud za přezkoumatelné.
27. Druhý a třetí žalobní body jsou proto důvodné.
28. V *prvním žalobním bodu* žalobce brojí proti neposkytnutí informací ad 1. Žádosti, které žalovaný odůvodnil tím, že žalobce těmito informacemi již disponuje. Podle rozhodnutí žalovaného tento odmítl poskytnout informaci požadovanou ad 1. Žádosti, neboť žalobce podle něj touto informací již disponuje s tím, že mu byla poskytnuta NCOZ. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že podle vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020 byly žalobci informace

požadované ad 1. Žádosti již poskytnuty v rámci trestní věci NCOZ-6099/TČ-2016-4114-000-O dne 19. 6. 2019.

29. Soud ze správního spisu ověřil, že NCOZ k informaci požadované ad 1. Žádosti ve vyjádření ze dne 1. 6. 2020 uvedla, že „[d]ne 19. 06. 2019 byl v rámci trestní věci č. j. NCOZ-6099/TČ-2016-411400-O Mgr. M. S., i.s. JUDr. Marcelou OŠKRDOVOU, coby obhájci obviněného, předán na základě žádosti o poskytnutí kopie spisového materiálu podle § 65 odst. 1 tr. řádu, následující spisový materiál: - 1x DVD-R – kopie přílohy k dopisu Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 21. 06. 2018, č. j. 107543-13/2018-GIA – záloha systému Visapoint do roku 2016 a roku 2017, včetně přístupových hesel. Jedná se o kopii evidence systému Visapoint obsahující mimo jiné veškeré registrace žadatelů o pobyt, státních příslušníků Vietnamské socialistické republiky, na termín pro podání žádosti o pobyt na Velvyslanectví České republiky v Hanoji.“ Z citovaného vyjádření NCOZ nelze podle soudu ověřit, jaké konkrétní informace NCOZ žalobci, a to jako obhájci v trestní věci, poskytla. Jinými slovy, zda žalobce (v postavení obhájce) disponuje informacemi požadovanými ad 1. Žádosti. Součástí správního spisu není odkazovaný nosič DVD k ověření jeho obsahu, ani poskytnutá informace. Takové informace však byly poskytnuty žalobci coby obhájci v trestní věci podle TrŘ, nikoli podle InfZ.
30. Soud zdůrazňuje, že NCOZ poskytla informace žalobci jako obhájci v trestním řízení v rámci nahlížení do spisu podle § 65 odst. 1 TrŘ, jak vyplývá ze stručného vyjádření NCOZ ze dne 1. 6. 2020. Od práva nahlížet do spisů podle § 65 odst. 1 TrŘ náležejícího vybrané, zákonem předpokládané skupině osob, tedy i obhájci obviněného, je třeba však odlišit obecné právo vyplývající z InfZ, tj. obecné právo na informace, které přísluší všem (komukoli) a podléhá omezením stanoveným pouze a jedině zákonem. Právo na informace zakotvené v čl. 17 Listiny základních práv a svobod patří mezi práva politická a jeho smyslem je veřejná kontrola výkonu státní moci a pojmově v sobě zahrnuje působení na výkon veřejné moci následnou veřejnou diskuzí a tvorbou veřejného mínění. Právo na informace podle InfZ nelze chápat jako právo jednotlivce žádat informace pouze pro svou individuální potřebu, nýbrž jako právo získat informace za účelem určitého veřejného zájmu.
31. Podle soudu nelze při vyřizování žádosti o informace argumentovat tím, že žadatel o informace je současně obhájcem obviněného v trestním řízení, v rámci kterého mu měla být informace poskytnuta. Je tomu tak proto, že informace žádaná prostřednictvím žádosti podle InfZ nemá sloužit potřebě obhajoby v trestní věci, nýbrž potřebě veřejnosti, do role jejího zástupce se žadatel podáním žádosti de facto staví. Důvodem pro odmítnutí poskytnutí informace proto nemůže být tvrzení, že žalobci byla požadovaná informace již poskytnuta při nahlížení do spisu v trestním řízení, v němž žalobce vystupoval jako obhájce obviněného, který má povinnosti vystupovat v trestním řízení jako obhájce. Informace získané v rámci trestního řízení mohl žalobce využít toliko při obhajobě klienta v předmětné trestní věci. Prostřednictvím Žádosti však uplatňuje žalobce jako kterákoli fyzická osoba své politické právo na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, nikoli své právo jako obhájce v trestním řízení nahlížet do spisu. Žalobci jako žadateli o informace se tak musí dostat informace takového obsahu, jaká by se dostala jakémukoli jinému žadateli o informace podle InfZ. Pro posouzení žádosti o informace podle InfZ je irrelevantní, že žalobce jako žadatel o informace je současně obhájcem obviněného v trestním řízení, v němž mu měly být totožné informace již poskytnuty. Žalovaný proto pochybil, když žalobci jako fyzické osobě odmítl poskytnout informace požadované ad 1. Žádosti s odůvodněním, že jimi již jako obhájce (který je vázán povinností mlčenlivosti) disponuje z trestního řízení. První žalobní bod proto shledal soud rovněž důvodným.

32. Jelikož soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, nemohl z povahy věci vypořádat všechny žalobní námitky. Věc se proto vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm se bude žalovaný zabývat i námitkami žalobce nyní uplatněnými v předmětné žalobě. Právním názorem vyloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán.
33. Na základě shora uvedeného soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
34. Výrok II. o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Náklady řízení představují zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem za dva úkony právní služby [příprava a převzetí zastoupení, a podání žaloby § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu] po 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. K výzvě soudu zástupkyně žalobce nedoložila, zda je plátcem DPH. Soud ověřil ze systému ARES, že tímto plátcem není. Náklady na právní zastoupení tak činí 6 800 Kč. Žalobci proto bude na náhradě nákladů zaplacen žalovaným celková částka 9 800 Kč, a to do rukou jeho zástupkyně JUDr. Bc. Marcely Oškrdové, advokátky.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. června 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu